

stoere poorters van Gent en de gladder, verfijnder edelen en hofdames. En elk doet wat hij doet, en heeft — opvallend — eigen gevoel, gedachte, wezen.

Kan men nu een kunstwerk grooter eischen stellen?

Met *Paulus III vóór Luthers Beeld* ben ik evenzeer ingenomen. Dit stuk staat wellicht, ofschoon veel eenvoudiger en veel minder personen bevattend, nog hooger dan 't vorige. Eén personage slechts in dat ruime, rijk gestoffeerde vertrek: de Paus van de geheele Christenheid. Meubels niet vele: een tafel, een stoel, een tochtscherm, en het portret van den grooten Omwentelaar van de zestiendeeuwsche geesteswereld. Wat me het meest treft is niet de waarlijk karakteristieke figuur van den kerkvader; niet zijn meesterlijk gedane kop, waarop de intensiteit van de gedachte, maar ook iets van wereldverachtenden twijfel zoo sprekend te lezen staat; niet die superb geboetseerde, uitdrukkingvolle handen, of die geheele, hoogst *gelungene* houding overigens; het is ook niet de van alle gelijkheid vrije, en toch zoo nauwgezette behandeling van den heelen boedel, hier en daar zoo dichtelijk wegdoezelend in de geheimzinnige sakristieachtige halve schemering van dien éenen zonnestraal; het is — dat het schilderij met dat éene figuur zoo niemendal leêg, zoo over en overvol is... Wat ze vult, werkelijk vult, is de gedachte, die men elk oogenblik van de lippen van dezen kerkvader meent te zullen vernemen: „En toch... en toch... Gebanvloekt al of niet... Zoo *hij* eens gelijk had tegenover de historie en tegenover God!”

Zullen onze beide artiesten bij de twee door mij beschreven stadiën er nog een derde voegen? Er zijn teekenen, die het mij doen voorzien. Van Albrecht verwacht ik een periode, waarop hij zijn krachten zal wijden aan het voltooien van streng synthetische scheppingen, waarvan wellicht het pas beoordeeld gewrocht ons een voorsmaak geeft; schilderijen, niet van buitengewone afmetingen altijd, waarin hij, liefst in weinige figuren, het karakter, den geest van een geheel historisch tijdvak zal belichamen: historieschildering dus in de hoogste, edelste beteekenis van het woord.

Zal Juliaan een dergelijken weg opgaan? Zal hij zich veeleer meer bepaald toeleggen op het vertolken van fijndichterlijke legenden, rein liefelijke sprookjes, geheimzinnige sagen? Ik ben geen profheet voorzeker, maar uit al wat hij sedert een tiental jaren te zien gaf, meen ik te mogen opmaken, dat hij, zonder aan het historische genre geheel vaarwel te zeggen, toch bij voorkeur mystieke stoffen zal blijven behandelen. En ik zou dat bijna wenschen, overtuigd als ik ben, dat wij alsdan aan zijn teerbesnaard en fijngevoelig gemoed en aan zijn zeer delikate gave nog menig juweeltje zullen te danken hebben van een kunst, die hier te lande maar al te zelden beoefenaars vond: een kunst van innige emotie en van werkelijke, eenvoudige, populaire poëzie.